

რედაქცია

გოლოვინის პროსპექტზე თავ. მურან ბატონის სახლში კულის ქვემოთ.

ხელის-მალწერა, მიღება თბილისში «დროების» რედაქციაში, ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეუბნის მცხოვრებთათვის აღრესი: В. Тиф. ш. № 7, въ редакцію «Дროба»

«დროების» ფასი

თბილისის წლისა... 9 მან. სამის თვისა... 3 მან. ექვსის თვისა... 5 მან. ერთის თვისა... 1 მან.

ბამოლის უკველ დღე ორ შაბათს ბარდა.

ფასი განცხადებისა

სტრიქონზე რვა კაპ. განცხადება მიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ. თუ საქიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლეს და ახედად გამოგზავნილ წერილებს. დაუბეჭდველ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბეჭდვს ავტორს.

ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპეიკი

დღეს, 5 ს ივნისს, კავკასიის სასაზღვაო საზოგადოება გამოაცხადის სამეურნეო მაშინებს და იარაღებს მუშტაიდს იქით, მორეულ კოლონიის ახლო.

მუშტაიდიდამ კოლონიამდე ივლიან ფურგონები და აიღებენ სულზედ ორ მაურს. (1-1)

სულკრამეტი

(ჩრდილოეთის სააგენტოსი.)

პეტერბურში, 2 ივლისს. გუბნ პეტერბურში ხელმწიფე იმპერატორს წარედგინა ბირჟის ვაჭრების დეპუტაცია, რომელმაც მიულოცა გვირგვინის კურთხევა და მიართვა მშვენიერს ოქროს ვარაყიანს ვერცხლის ბლუდზე პური და მარილი; მიართვა აგრეთვე ადრესი, რომელშიაც გამოცხადებულია, რომ, პეტერბურდის ვაჭრებმა, ისურვეს რა ამ სასიხარულო დღესასწაულის კეთილის საქმით მოხსენიება, გადასდეს 50,000 მან. აღსაზღვლად ამ წოდების წევრთა ობლებისა და ღარიბის შვილებისა და ითხოვენ ნებს, რომ ახალნი მოწაფენი იწოდებოდნენ მათის დიდებულების მოწაფეებათ. ხელმწიფემ იხილა დაპირაბი დეპუტაციასთან და გულითადი მადლობა გარდენადა.

პარიში. ადმირალ პიერას და ზანიბორში საფრანგეთის კონსულის მოხსენება არ ამტკიცებს ინგლისში მიტანილს ამბებს ტამატავას კონსულზედ.

ტომსში. დენერალ-გუბერნატორმა ანუჩინმა გადასცა ტომს-

კის გუბერნატორს 3000 მან. ამერიკისკენ გადასახლებელთა შესწევნელად. შინაგან საქმეთა მინისტრმა გამოუგზავნა 5000 მან. იმ გადმოსახლებულებს, რომელნიც ტომსკის გუბერნიაში რჩებიან.

ტიშმენი, გუბერნატორის თაოსნობით შესდგა კომიტეტი იმ გადასახლებულთა შესწევნელად, რომელთაც ტიშმენზე უნდა გამოიარონ; ამ კომიტეტისაგან გამართულის ხელის მოწერით კარგა ფული მოგროვდა.

ლონდონი. გონ-კონგიდამ იწერებინა, რომ 3000 ჩინეთის ჯარის-კაცი კანტონიდან ტონკინის სამზღვარზე გაემგზავრა.

ალმასანდრია. უკანასკნელი ოცდა-ოთხს საათში დამიეტში მოკვდა ხოლერისაგან 38 სული, მანსურში—57 და სამანუდში—15.

თბილისი, 2 ივლისს.

მრთელს ძველსაში და ეგონებთ, არც მრთელს რუსეთში არ მოიპოვებთ ისეთი კუთხე, საცა სახანა-სათესი ისე ძვირი იყოს, როგორც იმერეთში, საცა ქცევის (900 კვადრატულ საფენის ანუ თითქმის დესიატინის მესამედს) ფასი ოცსა და ოცდაათ თუმანამდე აღიოდეს. ამ ოცის წლის წინ, რა გინდ კარგი მოსაფლანა ადგილი ყოფილიყო, ქცევა ხუთ-ექვს თუმანამდე ძლიერსაწედა; დღეს კი სადგილმამულთა ბაქი აძლევს თავიანთ მესხებლებს ქცევაში ზოგან ათსა და თორმეტ თუმანამდე.

ბატონ-ყმობის დაშლამდე გლეხი არა სცდილობდა მამული შეეძინა;

და ტიტულიარნი-სოფეტნიკები», რომელნიც მწყობრებით ფრთებ ჩამოყრილნი ქასქასით და ლასლასით ძლიერს დაიარებიან და ვაბეროლნი მიკრტუმები, რომელნიც გრილ სარდაფებში ჩამძვრალან და აჭრიკულ ვიპოპოტამივით ენა წამოგდებულნი ქმინავენ... მე ასეთს ნიშანსა ვხედავ, რომ «ძისრულის» ცოტა ხნობით შეყენება მომიხდება, დიად, ფრიად თვალსაჩინო მიზეზებზედ დამოკიდებულებისა გამო. მიზეზები ორ გვარი ვახლავთ: ჯერ უიმისოდაც ისე უფერული და ლატაკია შინაარსით ჩვენი ცხოვრება, რომ მწერლის კალამს თითქმის არაფერს საზრდოს არ აძლევს და ვხლა ხომ ისეთი ქრისტეს ტირილია საბასო მასალისა, რომ ლამის მეც ლექსების წერას მივყოხელი. ამოდ ვაცეცებ მშიერ თვალს აქეთ-იქით, მაგრამ საკისრულოდ ვეღარაინ მომივლია ხელში;

მამა პაპულის მოხენა-მოთესაც არ შეეძლო, რადგან უმეტესი ნაწილი ვალკებელი იყო ბატონის მამულში ემუშენა, გარდა იმისა, რომ სამუდამოდ ბატონს შინაყმას აძლევდა. შემდეგ ბატონ-ყმობის დაშლისა, როცა გლეხმა პირადი თავისუფლება შეიძინა, ეკონომიურ განთავისუფლებასაც შეუდგა: თან-და-თან შეისყიდა შინაზოში მიწები (ნადელები) და ამას კიდევ არ სჯერდება: თუ სადმე დაახელა და გასასყიდი მამული ნახა, პერანგს გაიხდის და უეჭველად შეიძინს; მაგალითად მუთათისის მზრის მეორე განყოფილებაში ხუთი ათას კომლ საბატონო გლეხთაგან თითქმის ოთხი ათასმა თავი დიხსნა და თავისუფალი, დამოუკიდებელი მემამულე გახდა.

მაშასადამე ერთი იმ მიზეზთაგანი, რომლის გამო იმერეთში მიწა გაძვირდა ის არის, რომ გლეხი პირადად განთავისუფლდა და ამით მიემართა დრო თავისთვის იმუშავოს, მხოლოდ თავის ოჯახისთვის იზრუნოს. ბატონ-ყმობის დროს მებატონეს თავისი სახასო მამულის გარდა, სხვაც მრავალი შემოსავალი ჰქონდა გლეხებისაგან; ამ შემოსავალს ბეგარას და ხარაჯას ეძახოდნენ: გლეხი ვალდებული იყო ყოველ წლობით, გარდა პირადის სამსახურისა, ეხდა ბატონისათვის პური, ღვინო, საკლავი და ამასთანავე ფული, რომელსაც საურს უწოდებდნენ.—დღეს მებატონე ამ შემოსავალს მოკლებულია; ასე რომ მისი ნივთიური კეთილ დღეობა მხოლოდ სახასო მამულზე დადგენილი; ის არის მისი საზრდო, მისი მრავალ გვარმოთხრევილების დამაკმაყოფილებელი; ის არის ერთადერთი წყარო მის ცხოვრებისა, რად-

ეველანი მიმინოს დაქროლებულ ჩიტებივით მიმალულან და ბუზების საძაგელ ზუთილის მეტი აღაზაფერი გაისმის ჩემს გარემო. მთუნდ რომ მასალაც ბევრი იყოს, მოდი და შენ მოიხმარე ამისთანა მდგომარეობაში, როდესაც სიცხისგან თავში დაკრულივით დარტყანიებული ხარ; როდესაც მთელ ტანში ისე ხარ მოშვებული, რომ თითქოს სხეულის ნაწილების შემავრთებელი კოწიწი ვადამდნარიყოს და ასო-ასოთ იშლებოდნენ; როდესაც ჰგონობ, რომ თავის მაგიერ თითქოს მორგვი გამოგზობია, რომელსაც აზროვნება და მკვირცხლი მოფიქრება აღარ შეუძლიან. იქნება, ჩემო ბატონო, იქამდე ბედნიერი ხარ, რომ ამ ჩემს ნაწერს ვხლა სადმე წყლის პირად, კაკლებ ქვეშ გაგორებული, ნიავის სიოზედ კითხულობდენ, მაგრამ მაინც ბოლომდე ვერ დასძლიო სიცხის გამო. ამა მაშ, თუ კი შენ მზად დაწერი-

გან სხვა მოქმედებას არას არის დაჩვეული და შეწყურებს მხოლოდ მამულის შექოსავალს.

ის არის მეორე მიზეზი ადგილმამულების სიძვირისა. მესამე მიზეზი კიდევ უფრო თვალსაჩინო და პატივდებაში მისაღებია,—ხალხის სიმრავლეა; ერთი მეორეზე თითო კომლს გლეხს ორი—ან სამი ქცევა მიწა აქვს, ესე იგი დესიატინაზე ნაკლები. თავად-აზნაურებიც არ არიან ამ მხრით უკეთესს მდგომარეობაში, ასე რომ, მაგალითად, ქვემო იმერეთში შედლებულ კაცს ეძახიან ვისაც ოცი ან ოცდა-ათი ქცევა სახანა-სათესი აქვს. მრთელს დედა-მიწის ზურგზე არ არის ისეთი თავად-აზნაურთა სიმრავლე, როგორც იმერეთში; არის სოფლები, საცა ას მოსახლემდე თავადი და აზნაურია.

მთუ მივიღებთ მხედველობაში ზემოთ მოყვანილ მიზეზებს და აგრეთვე იმ ვითარებას, რომ საზოგადოდ საქართველოში მიწა ერთად ერთი საზრდო და ცხოვრების წყაროა, ადვილი გასაგები იქნება ასე თითქმის პირველის შეხედულობით გაუგებარი მიწის სიძვირე იმერეთში.

ამ ვითარების გამო იმერეთში საძოვარი არ მოიძეება. მართლ-მანეთში ძვირათ იპოვიოთ ოჯახს, რომ ან ცხვრის ფარა, ან ძროხის, ხარის და კამბეჩის ჯოჯი არა ჰყავდეს. მრთელს იმერეთში ოთხ თავადის შეილსაც ვერ ნახავთ, რომ ორას სულამდე ცხვარი, ან სხვა ოთხფეხი ჰყავდეს. აქედამ წარმოსდგება მრავალ გვარი დაბრკოლება ოჯახის ყოველ დღიურ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებაში: საკლავის სიძვირე, სიძვირე მატყლისა და ყველისა, რომელიც შეადგენს

«დროების» ქელტონი 5 ივლისი.

სამკირაო მასალათი

კისრული.

დაცხა და დაგენიავდა... მტკრის კორიანტელი და გულის შემაწუხებელი სიცხის ბრბო ტრიალებს ამ ვახურებულ კეცებს შუა ჩაქედელ თბილისში. მალაქი თითქმის დაცარიელდა; სიცოცხლის ძარღვი გაწყდა. ძველებურად ველარა ვხედავთ ფაიტონების ჩახა-ჩუხს და ცხენ-რკინის გზის «ბალდანიწედ» თავის მტკრევას, მუშტაიდში ლაქიების ხროვა, ფოდონსებით იღლიებში ყელ-გადადებული დგას და თვალები ბალის კარებისკენ აწყდება. ამაო ცდაა. მუშტაიდის მუშტარი, «ვარაყიანი ახა-გაზდობა» გაიქცა თბილისიდან და მიატანა საზაფხულო სამოთხეებს: პიატიგორსკს, აბასთუმანს, ძოჯორს და სხვ. დარჩენ მხოლოდ «კოლოესკი

ლი კაკლებ ქვეშაც ვერ დაგიძლევია, წარმოიდგინე ჩვენ რაღა დღეში ეიქნებოდით, მაგისი დამწერნი, ესე უწყალო სიცხე-პაპანაქებისგან გაბრუებულინი. შოველ დღიური გაზეთი და ზაფხულობით თბილისში—იმერთი აღარ არის?

შველაფერში მაიმუნობა დასხვის ჩონგურზედ ტლინკა გვეტყობა. ჩვენმა წინაპრებმა სამეურნეო იარაღიდან მოკიდებული ტანსაცმელამდე ყველაფერი ადგილობრივის ნიადაგის და ჰაერის შესაფერი გამოიგონეს; ჩვენ კი, ვითომ მათ განათლებულს შეილეს, ჩვენის ჰკუთი ველარა მოგვიხეჩებია. შეხედეთ ერთი აგერ იმ სერთუკიანს, სიცხისაგან დათენთილს ქართველს, ბულვარზედ, რომ ბატივით მილაჯლაჯებს. მარწმუნებთ, წინ რომ პატარა გუბე სადმე შეხედეს, გაქეპნება და გალექებულ იმედასავით შიგ ჩაწეება, მაგრამ პალტოს მაინც ხელით მიათრევს. ჰკითხეთ ერთი რა

უიარაღეს საკმელს საზოგადოდ ჩვენს ხალხისა.

მიწის სიძვირე იყო მიზეზი, რომ რაჭოდამ და ლეჩხუმადამ გადაესახლა ხალხი თერგის და შუბანის მხარეებში. შექველია, ამ გვარივე გადასახლება მოვიდეს დანაშთენ იპერეთის და სამეგრელოს მცხოვრებლებსაც. სხვა საშუალება არ არის. მართებლობამ უნდა იქონიოს სახეში ზემომოყვანილი მოვლენა; ხალხი თუ უმიწო დარჩა, რა ეშველება? მით უმეტესად, როცა ჩვენში ჯერ-ჯერობით არ მოუდგამს ფეხი არავითარ სხვა საქმეს ან წარმოებას, რითაც შეიძლება მოხდეს საზრდოს მოპოება.

მართებლობასა აქვს საშუალება ამ შემთხვევაში დაეხმაროს ხალხს; იმასა აქვს სახელმწიფო მამულები, როგორც თითონ იპერეთის და სამეგრელოს სამზღვრებში, აგრეთვე შავის ზღვის პირად, აფხაზეთში და ბათუმის მხარეში. ხიოსის კუნძულადამ უნდათ ბათუმის მხარეში ბერძენები გადმოასახლონო; ძლიერ სამწუხარო იქმნება ეს მოვლენა და დიდი შეცდომაა, თუ ბერძენების, სომხების, ან სხვა სჯულის ხალხს დაერიგა ბათუმის მხარეში ან აფხაზეთში თავისუფალი მამულები. აღნიშნული ადგილები სათათრეთის სამზღვრებზე სძევს. ბანა ბერძენები ან ვინმე სხვა უჯრო საიმედო სიმაგრეს შეადგენენ ვიდრე ქართველები, მაგალითად ომიანობის დროს? აფხაზეთში და ბათუმში უფრო მოთავსდება ჩვენი ხალხი, ვიდრე ძველად იქითა მხარეში.

მამასადავს მართებლობამ, დროა, მიიღოს სახეში ზემოაღწერილი მოვლენა იპერეთში—მიწის წარმოუდგენელი სიძვირე და გაუფთხილდეს იმ თავისუფალ მამულების დარიგებასა, რომელიც ჩვენს ქვეყნის სამზღვრებშივე არიან მოქცეულნი.

ამ დღეებში, თუ გაზეთის «ძველ-კახის» სიტყვა მართალია, თილის-

თავში იწყებულს პალტოს, როდესაც მეტის სიციხისაგან პერანგსაც ძლიერ ეყვება? საკუთარს ჭკუას ვერ მიეუხვედრებივართ, რომ ეს პალტო იქ არის საქირო, სადაც ეს ტანისამოსი მოიგონეს; ჩვენში კი საზაფხულო პალტო გამოუხადებარია.

მსუბრალო მგალითია, მაგრამ ესევე ითქმის გაზეთის გამოცემებზე. იმის გარდა, რომ ამისთანა სიციხეში წერას ქვეს კოდეა სჯობია (კინადამ წამოშტა: ციფ მარანში ქვეყნის პირზედ მოკცა-მეთქი); ვისა სცალიან, მამა ნუ წაგიწყდებათ, ჩემის «კისრულების» საკითხავად, როდესაც თიბვა, მკა, ლეწვა და ათასი საქმე მკაცრ მოვალესავეთ კარს მოსდგომია და ველარაფერი «ზავთრით» თავიდან ვერ მოიცილებ, თუ შენის თავის დაღუპვა არ გინდა? მაშ ვისთვის უნდა გამოდიოდეს ყოველ დღე გაზეთი? ამაზედ სწორე პასუხს ვერაინ მადლევს და მარტყხედ, ბერლინზედ და პეტერბურგზე მითითებენ: «იქ ასე არისო». ღიად, ნამდვილი და უტყუარი

ში ცოფიან ძაღლებს რამდენიმე აღამიანი დაუგლეჯიათ. მინ არ იცის და ან რა საქიროა, იმაზედ მოვრთოთ ლაპარაკი, თუ ეს სენი რა საშინელი სენია და როგორ საქიროა, რომ ყოველ გვარი ღონისძიება მიღებულ იქმნას ავადმყოფის მოსარჩენად. აქამდის მეცნიერებას სხვა ღონე ვერ მოგხერხებინა, გარდა რჩევისა რომ ნაკბენი ალაგი საჩქაროდ დაედალოთ გახურებულის რკინით. შალა, როგორც ვაზეთებში სწერენ, ერთი სხვა საშუალება კიდევ მოუგონიათ ამ საზარელის ავადმყოფობის მოსარჩენად, თუ არა ვცდებით, ეს საშუალება ის საშუალებაა, რომელსაც ჩვენი ხალხი დიდი ხანია ხმარობს. ეს საშუალება არის ბლომად ნივრის ხმარება.

საფრანგეთის ექიმი ბულონი ურჩევს ასე მოეპყრონ ცოფიანის ძაღლისაგან დაგლეჯილს: ჯერ წმინდად გაჰბანონ ნაკბენი ალაგი და მასუკან ძაღვზედ დაზილონ დანაყლის და დაუმენტილის ნივრით. ამას გარდა; ავადმყოფმა რვა-ცხრა დღის განმავლობაში უნდა სვას ნივრიანი წყალი და დიდხანს რაიმე ნივრიანი საჭმელი სჭამოს.

პირველში არა სჯეროდათ ექიმებს, რომ ეს საშუალება მართლა კარგი ყოფილიყო, მაგრამ თან-და-თან გამოცდილება აჯერებს. მართი პორტუგალიელი ექიმი სწერს ბულონის, რომ მაგ ღონისძიებით ცხრა აღამიანი მოვარჩინე ცოფიანის ძაღლისაგან ნაკბენიო. მაშ დღემდე ორი საშუალებაა ცოფის მოსარჩენი: დადაღვა და ნიორი, მაგრამ, ორივე ეს საშუალება ამაო იქნება, თუ მალე არ ეშველა და ცოფის გესლი სისხლს შეერია.

ახალი ამბები.

სხვად, სამშაბათს, როგორც ჩვენს გაზეთშია გამოცხადებული, დანიშ-

ნაქტია, რომ სიცხეც, სხვათა შორის, ძალიან უმლის ჩვენს მწერლობას და ერთს დამაბრკოლებელ მიზეზთაგანს შეადგენს, მაგრამ ერთად-ერთი არ გახლავთ. მთ გახსოვთ, ერთხელ დამაბრკოლებელ მიზეზებს მივათვალე ვაკერით ჩვენი მკითხველიც. ძიდე ერთხელ უნდა ვაღვიარო, რომ ქართულის მწერლობის მკითხველთ—გვულისხმობ უფრო განათლებულს ნაწილს, ესრედ წოდებულს, ანტილიგენციას—არა ნაკლებ სიცხეზედ და სხვა გარეგან მიზეზებზედ, აბრკოლებს და გზიდამ აგდებს ლიტერატურის საქმეს. წიგნის მცოდნე ხალხი, რომელიც თავის თავს «ინტელიგენციის» სახელს უბრტყელებს, ერთობ მცირეა ჩვენში, მაგრამ გაზეთდებით თავ-მოამწონენ, ამპარტყაინი და ამაცი თავის სიბრყვიით და უმეტრებით, მე მოგახსენებთ მომეტებულს ნაწილზედ. მკითხველს მათგანს წარმოადგენა თავის დიდებულობაზედ, ტრაბახი გოლიათისა აქვს, შეძლება კი ნაცარი ქექიასი. აი, აქამდე ამისთანა მეცნი-

ნულია სამეურნეო მანქანების გასინჯვა ნემსების შორეულ კოლონიასთან. დილის შედის საათიდან საღამოს შედის საათამდე მუშტადისა და გამოსადეულ ადგილს შუა ნემსების ჭურჭლები ივლის და სულზედ მხოლოდ ორ შაურს აიღებენ.

ოზურგეთიდან გაწერენ: «რამდენიმე ხანია, რაც ოზურგეთის საზოგადოებამ ქალების სასწავლებლის დაარსება განიზრახა, ამისათვის მოჭირიფეს შეიდას-რჯას მანქანადე ფული, რომელიც მიხარებული აქვს ესლანდელს ფოთის ქალაქის თავს ზ. ვასრამოვს. ამას გარდა ერთის წარმოდგენიდან შეიკრება თხუთმეტ თუმანადე ამავე სასწავლებლისათვის. ეს ფული ახარია მერე ჰარს—მარამ გოჰამისას კარგი იქნება, ამბობს გოგონებდენტი, ზ. ვასრამოვს და მ. გოჰამისამ ეს ფულები დანიშნულებსაქებრ ჩახარონო.

იქიდანვე იწერებან, რომ ოცდა-შვიდს აენისს რამდენიმე უმწვილი კაცი წასულან სათქუნად და ერთი მთგანი ახალგაზდა კაცარი სიღმისტროკასამე წყალში დამდრჩვლან; ამხანაგები ისე გამომტყუებულან, რომ ვერაფერი შექმნობა ვერ აღმოუჩენათ.

დაბა ოჩამჩირში ერთი ასირბული ამბავი მომხდარა: იქ მისულა ერთი თათარი, სასან ფატლან ოღლი, რომელსაც ს. გუფუს მცხოვრებლის მართლმადიდებლის ქალი ცოლად უთხოვია, იმ პირობით, რომ უნდა მონათლულიყო. ქალის მშობლები დათანხმებულან, სასან ფატლან-ოღლი—დომიტრი ფატლანად გადაქცეულა, მეზობლები შესწევინან და ახალ ჯვარ-დაწერილები რიგინს ცხოვრებას შესდგომინან. პატარა ხანს უკან მონათლულს თათარს დაუწვია ნელ-ნელა გაყიდვა თავის მოძრავ-უძრავ ქონებისათვის იმ განზრახვით, რომ ოჩამჩირიდან აფრილიყო და ს. გუფუს გადასახლებულიყო; მაგრამ ერთ-დღეს დომიტრი ფატლანის ისევე სასან-ფატლან-ოღლია

ერთ ხროვა შეადგენდა ჩვენში ერთ სამინისტროს, რომელიც ჩვენს ბედ-შავის ლიტერატურის საქმეს განაგებდა, ყველა ანბანის მცოდნე, თუ პირ-და-პირ ბიძაშვილად და მახლისწულად არა, პაპის, ბების, მულისწულის გერად მაინც სთვლიდა მასთან, ვინც ლიტერატურას ახლო უდგა და თავისი თავიც მწერლად და ლიტერატორად მიჩნდა. იდგა ჩემი, მშვიდობიანი, ხანს-მოკლებული გუბე, სადაც ტკბილის განტრომით განისვენებდნენ ლიტერატურული ბაყაყები! მართანეთის წყენას და შულოს გულშიაც ვერ გაიტარებდნენ ეს ანგელოზიერი უწყინარი სულიერები. მართანეთის სულ-შენი ჭირიმე და გენაცვალეთი ელაპარაკებოდნენ, ნიჭიერებს ეძახოდნენ და სტკბებოდნენ მეურყველის მყუდროებით. შეცრივ ლიტერატურაში იმისთანებმა შემოდგეს ფეხი, რომელთაც არც ძმობა, არც ნათესაობა, არც ნათელ-მირონობა არა სწამთ და ვინც ხელში ჩაუვარდებათ, მითარევენ: აქ მობრძან-

მონდომია, დაუქირავებენ და დაუფლებენ თავის ღამის (ცოფით-სიწყურით) განგზავრებულს. ეს ამბავი შეუტყობინებიათ მხარის უფროსისათვის, მაგრამ იმას მხოლოდ უთქვამს, განგზავრებულს მოვანდენ, რომ თათარი გამეზადიის სიდადამ ამომავლასო. სალხი განგზავრების სიყვადე კი არა ჭიფიჭობს, იმისი ეშინიან, რომ გადასახლებულმა თათარმა თქვესმეტ-ჩვიდმეტის წლის ღამის ქალი რომელსამე ფაშას ან მიჭყიდოს და ქრისტიან ადამიანს ჰარამხანში სული არ ამოუხუთვიანს.

ს. პატარაქულიდან გვატყობინებენ დიდს სამღურს იქურს უწინდელ მამასახლისსზედ და ესლანდელს მღვდელზედ. მამასახლისისაგან კადეკ თავი დაეხსენით, რადგან თებერვალშივე გადაყენეს უკანონო ქვეყნისათვისაო, მაგრამ მღვდლის მოქმედებას მიაქცევს ვინმე უურადლებას, თუ არა, არ ვიცითო.

ტყობულის გზის გაყვანას ნება ამ დღეებში მოსვლია კავკასიის აქეთა მხრის რეინის გზების საზოგადოებას. ეს გზა იქნება 38 კვარტა. სარჯი აღრიცხულია 2,600,000, ე. ი. კვარტზედ 68,500 მანათი. ეს სარჯი დიდი სარჯია, მაგრამ გზაც საკმაოდ მსუბი გასაყვანია იმ მთიან ალაგებში. ამ გზაზედ თითქმის განსაკუთრებით ქვა-ნახშირი უნდა წოდონ, წელიწადში შეიღ მაღლიან ფუთამდე თითო ფუთისა და კვარტზედ გზის სარჯი იქნება 1/8 კაპ. ეს ქარა დიდი ქარაა, თუ მივიღებთ მსუბი-ლანში, რომ სხვა გზებზე ქვა-ნახშირს 1/60 კაპ. და ზოგან 1/80 კაპ. ზიდვენ, მაგრამ თუ შემოდინათქვამი ფასი არ დაქინიანთ, გზის სარჯის და დახარჯულის ფულის სარკებულს ვერ შეუდრადნენ თურმე, რადგან ამ გზაზედ ქვა-ნახშირის მეტი სხვა სახიდი ბუკნი არა იქნება-რა.

სასკელშიფო ქალებათა სამინისტროს გამომგზავნია თავის რჩევის წევრი ი. პ. არსიპოვი კავკასიაში ჩვენს ქვეყ-

დრი, ერთი მუბლი და ჭკუის სიღრმე ამოვზომოთ! შენ, ჩემო ბიძია, აქამდე კოდელი ნინოსავით ხალხს რაზედ ატყუებდი? «ჰმ, კაცს თავის მეგობრებში, თავის თვის-ტომში და სოფელში ჭკვიანის კაცის ხმა აქვს დავარდნილი—რა უნდათ, რისთვის ამკარავენ და არცხენიან, თუ ბოროტი სულელები არ არიან? შეშმარილად, მეზობლებით, დარბაისელნო, ამ ბაშბუხუტების ხელში, მაგრამ ვერას ვიშველით, ალბად ბედმა ეს გარგუნათ!

წარმოადგენია თქვენი სამღურავი, ბატონებო, მაგრამ პატრიის-ღებაში კი მისაღებელი არ არის. ნამდვილი სალიტერატურო ორგანო, ჟურნალია, თუ გაზეთი, ყველას პირ-დაუფერებლივ შესაფერ სახელს უნდა არქმევდეს. თქვენ რომ აქამდე ყველა ფრთა მოტყეხილს შობას არწივს არქმევდით, ეს მხოლოდ თქვენს გულ-კეთილობას ამტკიცებს და მწერლობის სახელს კი ამცირებს.

ნის მრეწველობის გასაცნობად და მეტად-
რე ხაზში მისი მოყვანის გასაუმჯობესებ-
ლად (Моск. Вѣд.)

თ. დონდუკო-გონსაკოვის შუა-
მაჯლობით უარსსა და ბათუმს ამას იქით
წელიწადში მიეცემათ 5,000 მან. ამ
ქალაქების კეთილ-განწყობისათვის იმ
დრომდე, ვიდრე იმდენი შემოსავალი არ
ქმნებათ, რომ შეუძლას არა საჭიროობ-
დენ. (M. B.)

რუსეთში არსდებოდა თურქი სა-
ზოგადოება, რომელსაც აზრად ექნება
დაფარვა ცუდის მოპყრობისაგან ამ სა-
შუბისა, რომელნიც სხვა-და-სხვა სეკულს-
ნებთან ან სხვა-და-სხვა დაწესებულებაში
აბრძანდნენ. ერთი ამისთანა საზოგადოება
ჩვენს ქალაქსაც არ აწყენს, რადგან, აქაც
სხვა ქალაქებზედ ნაკლებ არ არის გაუ-
ცულებული «ოსტატებისაგან» თავიანთ
«შეკიდების» ცემა-ტყემა, მშობრის და-
გდება, სიცივეში ფეხშეკლა ტარება და
სხვა ამისთანა სწავლებული, ან, უკეთ
ესთქვათ, ბარბაროსული გაწყობისა.

Русский Курьер-ს სწორედ
ერთის რუსეთის ქალაქის ეპიქანადამი:
«ჩვენს მშვიდობიანს გუთხეში დასასლე-
ბულნი არიან გადმოსასლებული ჩრქე-
ზები, რომელთაც აქაური მებატონეები
მეინად აფასებენ შრომის-მოყვარეობისა
და პატიოსნების გულისთვის. ამას წინად
ერთი ჩრქეზი წავიდა მსხლბეულ სოფელ-
ში მეორე ჩრქეზთან მუსაფად შუაბ-
ლისთან, რომელიც კარგა შეძლებული კაცი
იყო. სტუმრის ცხენს, აქა და გლეხ-
ბის შერაფს ფეხით გაეთვალა. გლეხებს
ცხენი დაეჭირათ და გამოსასუიდი ეთხო-
ნათ, მაგრამ მუსაფადსა და იმის სტუ-
მარს არაფერი მიეცათ და ამხედ ჩხუბი
გამართულიყო. ჩხუბის შედეგი ის იყო,
რომ რამდენიმე გლეხ-კაცი მიიმედ გა-
ლახული წაიღეს და მუსაფად შუაბ-
ლისი მივიდნენ.»

«შრომა» შეიარაღდა ლიტერა-
ტურული ფარ-ხმლითა და გამოილაშ-
ქნა.

«ავს რომ ავი არ უწოდო,
კარგს სახელად რა დაგაქვ?»

ას წელიწადზედ მეტია მას აქეთ,
რაც ბედ-შავმა პოეტმა ლავით მუ-
რამიშვილმა მწერლობას ეს უანდერ-
და და თქვენ რა დაგემართათ, რომ
ეს უბრალო აზრი ტვიში ვერ გა-
გჯდომიანთ? შიშისოდ კი ბევრსა ჰყვი-
როთ: ჰაი, ლავით მურამიშვილი! ში-
ლავით მურამიშვილი, დამის ან-
დერძს კი არ მისდევთ. მსე, ჩემო
ბატონებო, ყველა პატიოსნურ გა-
მობაშკარავებას, რაც უნდა «დანი-
სები» და ამისთანა საშინელი სახე-
ლები დაარქვათ, ამითი თქვენ ვერა-
ვის შეაშინებთ და ჩვენ არაფერს
დონის-ძიებას არ დავზოგავთ, რომ
ეს მიმართულება მკვიდრ საძირკველ-
ზედ დამყარდეს ჩვენში...

სიტყვის მართო ჩვენზე კი არ
უმოქმედნა, თურმე, «ძავკაზის» რე-
დაქციისათვის უფრო ძნელი საქმე
უქნია, თუმცა, ლეთის წაწამე, ვერ

ქრს ჩვენს გაზეთის «გაზეთის მხევეს»
სათაურზე, რომელიც ვითომც დახან-
რული იყოს და ამისათვის ნაყოფს ვერ
გამოსხამს. სწორედ სამწუხაროა, რე-
და «შრომის» რედაქციას, რომელსაც თა-
ვი მიაქვს თავისის დინჯობით და დარ-
ბანდობით, უმნიშვნელო მკვერთევე-
ლებსა შეეჭვება, თუმცა ამ გვარს ქრევის
«შრომის» რედაქციისაგან ჩვენ ყოველ-
თვის მოკვლადით. უმნიშვნელო რხუნ-
ჯობის მოყვარენი რომ ვიყოთ, «შრო-
მის» ფარ-ხმლს მისვე საწინააღმდეგოდ
ვიხმარდით; მაგალითად, ჩვენ შეგუძლო
დაინიშნა «შრომის» ასევე კელის მხევეს
და ატრელებულს შიშიტზე, რომლის
საშუალებითაც «შრომის» რედაქციამ გა-
სიძინა თავის ნაშრომის სიხლუნ-
გის და წყვილიდის დამაღვა. ეს გან-
ზრანსა უკვე მიწვევნილია «შრომისაგან»,
რადგანაც თავის მკითხველებს სრულიად
მოუსპო ის ცრუბადენი ხალხისა ვით-
ხვისა, რომელიც მათში რავდაპირვე-
ლად აღძრული იყო.

დღეის იქით, სათაურზედ და შიში-
ტებზედ ჩვენ ხმასაც აღარ ამოვიღებთ
და ეს იაფის ფასის რხუნჯობა სრულიად
«შრომის» რედაქციისათვის მივინი-
დვია.

«შრომაში» დაბეჭდილია ხო-
ნის სამსწავლებლო სემინარიის მასწავ-
ლებლის, ბ. ა. ქუთათელაძის წერილი,
რომელშიც ავტორი აღიარებს ქართუ-
ლის ენის მასწავლებლის გაჭირვებას და
უძღვნიან საყუდურს «წერა-კითხვის გა-
მაგრებელ საზოგადოებას», რომე-
ლიც, ავტორის სიტყვით, მიიგნობრო-
ბის გაგრძელებისათვის ხალხში ხელს არ
უძირთავს მასწავლებელთა და მოსწავლე-
თა. ჩვენ ესაა არ შეუდგებით ბ. ქუთათე-
ლადის წერილის განხილვას; აქ მოლოდ
საჭიროდ ვრცნთ რაიმე სიტყვა მო-
ვასხეობთ ბ. «ქართულის ენის მასწავლე-
ბელს» აღნიშნულ წერილის «დროების»
ფურცლებზე განდებულად თავისაზე.
ჩვენ დიდის საიმოვნებით აღვასრულებ-
დით ა. ქ—ის თხოვნას და შეუცვლე

შევიტყე—მზის ბრალია, თუ სხვა
სიტყვისა. მოგახსენებთ: იმ დღეს «ძე-
კაზის» რედაქციაში შევიარე და შე-
მდეგი სცენა ვნახე: რედაქტორის კა-
ბინეტში სტოლზედ იდო ერთი უშ-
ველმედი მაკრატელი და ტუ-
ლის სახელმწიფო ქარხნიდან მო-
ყვანილი სლესარი ჰლესავდა. თავს
აღვა ორი ვიც-მუნდირში გამოქიმი-
ლი ჩინოვნიკი მუშას მეთვალ-ყურედ.
ჩავაცქერდი—და ამ უშველმედი მა-
კრატელს ჩვენი პატივცემული «ჩა-
მომავლობით პოეტის» თავი ება.
ბოცებულმა თვალები დაეაყიტიე
და პირი ღია დამჩნა: უფრო მეტად
გავვირდი, როდესაც შევიტყე, რომ
«პოეტს» ეს პროცესი სრულიად
არ აწუხებდა და თითქოს იმ საიმო-
ვნებასა ჰგონებდა, რასაც გამოცდი-
აბანოში, როდესაც გამოცდილი მე-
ქისე გზელავს. —მაჟო, რა სულელი-
ვით მიყურებ, მოიხარა ჩემკენ კისე-
რი «პოეტმა», მაკრატლად გადავი-
ქეც, ვერა მხედავ?—არა მშურს,
ვუპასუხე მე. მიყვარდა კრევა და

ლად გარდავიტანდი მის ნაწარმებს
ჩვენს გაზეთში, თუ რომ წერილი სახე-
არ იყოს გრამატიკულის და ლოგიკურის
შეცდომებით, რომელთაც, მეტი გზა არ
არის, გონიერული შეცდომები უნ-
და დაკრქათ, რადგან ამ წერილის ავ-
ტორი ქართულის ენის მასწავლებლია
და აკვირდებოდა რომ ეს შეცდომები
მას დაჰქმნათ.

«დროების» კომპრომისი.

ბ. სიღნაღი, 17 ივნისს. სიღნაღი
ამ უამად წარმადგენს ყოველს პატი-
ოსნება მოკლებულ ვაჭრების ბუდე-
ს, სადაც ყოველ ვაჭრი უწესობას დამად
ფესვი გამდგარი აქვს. არის ყოველ-
ღრამი ლანძღვა-გინება, ჩხუბი, მაგრამ
მეორედ-მოსვლის საყვირი რომ დაჭკრა, მა-
შინაც კერას გაავრცე აქაურ პოლიციის
მოსვლებს. აქნება მკითხეთ, ვინ არიან
ესეთის უწესობის ჩამდენნი? ესენი
განლაგან აქაური ვაჭრის შვილები კე-
რობიულ ტანთ-საცმელით, შლიან-
ლინდრებით მოართუნენ; აქაური სომ-
ხის სეკლის მასწავლებელი სომხის ბლა-
დონის შვილი თავიანთ ამქრებით და
მოსაფეებით. ასე გასიხჟეთ ქალს ვერ
გაუვლია ქუჩაში ისე, რომ უშუალო სიტ-
ყვით არ მიმართონ. ხლას გადავკეთ
მისვილ-მისვილ ვაჭრების მოქმედებას
თვალს:

დიდით ხუთის საათიდან სიღნაღის
ბაზარი იკვება სოფლის დედა-კაცებით,
რომელთაც მოაქვთ ყოველ დღიური საგ-
ნები და ათას ვაჭრი სოფლის ნაწარმე-
ბი გასასყიდლად.

აი ერთ დედა-კაცთან მივიდა ვაჭარი
და შეეაჭრა გამომცხვარ შურსა:

— ე! რამდენი შურია აბაზად? ათი!

— არა, შვილო, ათი რაგორ იქნე-
ბა? ექვსია აბაზად.

— ჰა! აღარ მოქმატა? ცხრა მოქმატა
აბაზად, რად!

— არა! არა! თუ გინდა იგრია, ექვსია

ემანდე, კრიჭე რამდენიც გინდა მეთ-
ქი. რასაც ეძებდე, იმას ჰპოვებდე!

ჩვენიც და «ძავკაზის» სიტყვი
თაფლი და შაქარია იმასთან, რაც
ენლა სიტყვი «შრომის» რედაქციას
აღვა. სულ მეჭელტონეს გძელმა
ენამ კი ჩავგლო პატივ-ცემული რე-
დაქცია ამ განსაცდელში. მეტი-
სიტყვი კიდევ გინდათ, პროკურორს
მიუტყვიეა ყურადღება უკანასკნელი
ჭელტონისთვის და მთელი რედაქცია
«პოდსულში» მიუტყია: თითონ ჭელ-
ტონის ავტორი—მანწარმობისთვის
(за бродяжничество), დანარჩენე-
ბი—მანწარმობის შენახვისთვის (за
укрывательство бродягъ.) პი საქ-
მის გარემოება: «შრომის» რედაქ-
ციას შეჭვედლებია ერთი ვილაკ უბი-
ლეთო, თოკილამ გამოქცეული მანე-
ლი. (შეკარავად, როგორც რედაქ-
ციასთან, ისე ბ. მანელთან. იქნება
ეს უკანასკნელი ღირსი არ იყოს
ამისთანა სახელებისა, მაგრამ მე კა-
ნონს ვადგევარ და რუსის კანონი

შური აბაზად, თუ არა და სხვადასხვა
იმოხეო იქ იყოდეთ...
— რვა იყოს ჰა! თორემ მივდივარ.
— არა! არა, არც შეიდი.
ვაჭარი მიდის. რამდენიმე წამს
შემდეგ ბრუნდება ისევე იმ სოფელელ დე-
და-კაცთან და მოჭყავს თან პატარა ბი-
ჭი.

— მოქმატა, მოქმატა, — ცრუტა გაჭყარე-
ბული ეუბნება დედა-კაცს.

— იგრა, იგრა, შვილები არ დამე-
ხორცეს ექვს შურზედ მეტი არ მიეცე
აბაზად.

— ჰა! კარგი... გაიგე! ვაჭრის
ათავალა ოც-და-ოთხი შური და გაატა-
ნა ბიჭს სახლში. შემდეგ ხელა, ზღაზე-
ნით ჩაიყო ჯიბეში ხელი, ამოიღო სა-
მი აბაზი და აძლევს დედა-კაცს.

— ეს რა არის? ოთხი აბაზი შერ-
გება! უთხრა დედა-კაცს.

— კარგი და! დაიჭი!

— ექვსი შურის მეტს აბაზად არ
მიეცემ მეთქი, არ ვითხარო? მოქმატა ჩე-
მი შურები!

— თუ თქმისზედ იქნება მეც ვითხარი
რვა შური მამეც მეთქი.

— კაცო, ჩემი შურები მამეცა, ჩემი!

— ე! რა ძრაველ ყვირი შე ჩემი...
აი ფული თუ გინდა, თუ არა და შე-
ნი.....

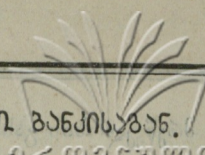
დაუფარა წინ სამი აბაზი და წავიდა.
საწვალად დედა-კაცი მოჭყავს საცოდავად
ტირილს, მაგრამ ვინ იყო პატრონი,
ქრევი-ოხრის ცრემლი განა ამათთანა
გულს გაუღებოდა?

ერთმა უბრალომა, რომელიც ამ სუ-
რათს უყურებდა, აიღო დახეული სამი
აბაზი, მიუტანა დედა-კაცს და უთხ-
რა:

— აჭა, დაიჭი, ადამიანო, თორემ ჩე-
მი რჯულის მადლმა ესეც რომ წაიღოს,
ვერას დააგლებ, ღონით ვერ მოკრევი
და მოსამართლეს აქ ვერ აზოვნი.

გულ-მოშინებული გაშროდი ამ სა-
ზარელ სურათს. გადავადგი ათიოდ ბიჭი.
ერთ სოფელელ დედა-კაცს მოჭყავს ხუ-
თი ვარია მოვიდა ერთი დაბნასელი

ყველა უბილეთოს მანწარმობას და
თოკილამ გამოქცეული ეძახის). არცა-
რას ვინმე აესა ჰკითხავდა, არც კარ-
სა, მაგრამ—კაცს რომ ეშმაკი აუ-
ძლევდა, ეს არის!—ზამოვარდა ბ. მა-
ნელი და საქვეყნოდ დაიყვირა: უბი-
ლეთო გახლავარო! უბილეთობა კი-
კანონის შეხედულობით ნიშნავს მა-
წარმობას, რომელმაც დაბადა რუ-
სეთში ერთი ახირებული ჯურა ხალ-
ხი, ესრეთ წოდებული, Иванъ Не-
помнящій. უწინ ამ ივანებს მეტად
მკაცრად ეპყრობოდნენ, თუმცა არც
ენლა უსვამენ თავზედ ხელს. პეტრე
დიდის ძველი უქაზები რომ გადათ-
ვალიეროთ, შემდეგ ჭრაზებს შეჭვე-
დებით მათზედ «бить нещадно ба-
тогами и сослать въ Сибирь». მართალია, მანელს ეხლა «ბატოგე-
ბით» ვეღარავინ სცემს, მაგრამ ეტა-
პის ეზოებს რომ დაათვალიერებინე-
ბენ მტებითდამ მლოდიკავკაზამდე მა-
ინც, ეს ცხადია და თავის თავებლო-
ბის მეტს, სხვა ნურავის დამედურება.
დავით სოსლანი.

გაჭარი, რომელიც გარეგნობით კაცსა ჭკავს და გამომართვა ვარაუბი.

— რა! ეს რა გამოსდარია? როგორ მისცემ სუთივეს?

— თითო-თითო ახასად ვჭედი.

— გამსდრება! თითო ახასი როგორ იჭნება.

— რამ განადა, თანის ტოლი ვარაუბი, იგრე თითო ახასად დაჭედე წმინდა ნინოს მადლმა მაგის ტოლები.

— კარგი წამო დუქანში, მოგეცე ფული.

გაჭარმა წაიყვანა ვარაუბი, დედა-გატიც გაჭედა და რადგანაც ჩემი გზაც იქით იყო, უკან გავეყვი.

მივიდა დუქანში და ვარაუბი ერთ ბიჭს მისცა შინ შესაყვანად. შემდეგ ამოდო გაჭარმა ერთი ახასი და მისცა დედა-გატი.

— ეს რა არი? რათხი ახასიც მოიტა! უფხრა დედა-გატი.

— წადი, ჭო მეტე ამოარე... უფხრა წყნარად გაჭარმა.

— მოიტა, იგრემც დმერთი გადღებ-ძელებს, ნუღარ მაწავლებ.

— რას ოხრობ, რა მოგეცე? ახასად გამირიგდი, ახასი მოგეცე, მეტი რაღა გინდა? შეუტია გაჭარმა.

— თითო ახასად გამირიგდი ქრისტიანო! მანეთი მერგება, ან ჩემი ვარაუბი მამეტი, ან ფული.

— მანათის სახელი მისხუნება იქა? დაიკარგე შენი.....

— შეილო, რად მღანძღო მოსუტეულის? ჭკრე-ოხერი ვარ, ოხლების პატრონი, ნუ გინდა ჩემი ნაწოდვარი, ჩემი ვარაუბი მამეტი გერემც დმერთი გაბედიერებს, კეღრებოდა დედა-გატი.

— გადი! შენი ოხლების..... გამეცა აქედან, მივარდა გაჭარი მხეცით დედა-გატი და დედა-გატი იქვე უღერთა მოადინა ქეზეჯე, მეტე წამოდ-გა და ტირილით მოშორდა დუქანს. მოგაჭრებმა კი სიცილი დაუარეს თანაგრძობის ნაცვლად. ამ ხაირის სანახაობით გულ დათუთქული მივედი და გუთხარი:

— გერე დედა-გატის ტემა როგორ შეიძლება? სინიდას-გარედ რად იქნეოთ, რატომ თავისას არ ამლეოთ?

— შენი საქმე არ არის, შენ შენი გზა გაჭე, წადი. ცოდვა და სინიდასი რომელია, სინიდასი დამირჩენს ცოდ-შეიღს? ესა სთქვა და დუქანში შებანდა. წამოკედი, კეძე პოლიციის მოსულე, მაგრამ, რა დაგვარვია, რას ეტე, სად არის პოლიცია სიღნაღში? ამ გვარი ამბები იშვიათი არ გეგონოთ, ყოველ ფეხის გადადგამსე და ამისთანა «სინიდასიან» მოგაჭრებს შესვლებით.

სსპ-და-სსპ აბაპი.

შლან დელ ხელმწიფეთა წლოვანობა. ყველაზედ უფროსი არის გერმანიის იმპერატორი ვილჰელმი, რომელიც ეწოდა 86 წლისა. — მას მოსდევს: კოროლი ჰოლანდიისა — 66 წლისა; კოროლი დანიისა — 65 წლისა; ინგლისის კოროლი ვიქტორია — 64

წლისა; ვირცემბერგის კოროლი — 60 წლ; ბრაზილიის იმპერატორი 57 წლ; საქსონის კოროლი 55 წლისა; შვეიცისა და ნორვეგიის კოროლი 54 წლისა; ავსტრიის იმპერატორი — 52 წლისა; ბელგიის კოროლი — 48 წლისა; პორტუგალიის კოროლი — 44 წ. ოსმალეთის ხონიქარი — 40 წლისა; იტალიის კოროლი — 39 წლისა; რუსეთის იმპერატორი — 38 წლისა; ბავარიის კოროლი — 37 წლისა; საბერძნეთის კოროლი — 37 წლისა; სერბიისა — 28 წლისა, ყველაზედ უმცროსია ესპანის კოროლი რომელიც ეწოდა 25 წლისა.

სიძუნწის ნიმუში. გამოჩენილი მემუ-სიყე რისინი საშინელი ჰუნწი იყო, პეზარო-ლებმა გადასწვიტეს ძველი დაეღათ იმისთვის ქ. პეზაროში, სადაც რისინი დაიბადა, და წინაღვე დეპუტაცია გაუგზავნეს დასაკითხვად.

— ჩემი ძველი რისთვის გინდათ? — იოთხა განცვიფრებულმა რისინიმ.

— იმიტომ, რომ უცხოელებმა დაინახონ, — აი რა გამოჩენილი კაცი დაბადებულა პეზაროში.

— რა ეღირება ის ძველი? — თორმეტი ათასი ფრანკი.

— სისულელეა! მაგის ნახევარი მომეციოთ და ყოველ დილით გავეშუღებო ბაზრის თავში და ვისაც უნდა მიუყროს.

განსხვავებანი

ქუთაისის სათავად-ახნაშურო სასწავლოწალისაბან.

მომავალის სექტემბრისათვის ქუთაისის სათავად-ახნაშურო სასწავლებელში შეიძლება მიღებულ იქნენ ყველა მასწავ-ბიდან მხოლოდ ორმოც-და-თვრამეტე უმაწვლილი (58); ოც-და-თვრამეტე ზირველს (დასაწყისს) განყოფილებაში და ოც — მეორეში.

ზირველს განყოფილებაში მიღებულ იქნებიან უმაწვლილი შეიღის და რვა წლის უმაწვლილები. შემომსვლელთ მეორე განყოფილებაში უნდა ეცოდინსთ ქართული წერა-კითხვა და ართმეტიკადგან შესწავლილი უნდა იქნესთ ყოველ მსრე რიცხვები ერთადგან ოცამდის. მსურველთ შეუღიანთ თხზუ-ნის შემოტანა ოც-და-სუთს აგვისტომდის; ოც-და-სუთიდან თვის დამლეკამდის იქნება ახალი მოსწავლეების მიღება. ერთად თხზუანსთან, რომელიც იწერება სასწავლებლის ინსპექტორის სახელზე, საჭიროა წარმოდგინონ თავად-ახნაშურობის მოწმობა, ან მოწმობა ბანკადგან, რომ მთხვენელი ბანკის დამფუძნებლად ირიცხება, და წლევანობის მოწმობა.

მესამე და მეოთხე განყოფილებაში და აგრეთვე ზირველს პროგინა-სიულის კლასში არც ერთი თავისუფალი ადგილი არ არის და ამიტომ ამ კლასებში შემოსვლის თხზუან მიღებული არ იქნება. (15—1)

დაიბუქდა და ისეიდება ქართულს ენაზე რადენიმე ქადგუბანი, განსკნებულს არსებუანგობისა სერსონისა და თავრიზისა ფრიად საჭირო და სასარგებლო მოძღვრებთ შირთათვის. (3—2)

ქუთაისის სათავად-ახნაშურო სასწავლო-წალისაბან.

ქუთაისის თავად-ახნაშურო სასწავლო-მამულა ბანკის გამგეობა საფუძვლად აყენებს, რომ, ამ ბანკის წესდების მე 18 § ძალით, 12 აგვისტოს მდგომარის 1883 წლისა, დიდის თარმეტს საათზე, ქ. თბილისს, თბილისის თავად-ახნაშურო სასწავლო-მამულა ბანკის სადგომი, სოლოდაკის ქუჩაზე, თავადის გრუზინისკის სახლებში, საზოგადო ვაჭრობით გასეიდულ იქმნებიან სხუნებულს ბანკში დაგირაველები უმრავნი მამულნი ქემო აღნიშნულთა შირთა, რადგანაც მათ წესდებისამებრ ბანკის სასკედრო გადასახადი არ შემოუტანიათ.

გასეიდვა მოსპობა მხოლოდ ამ მამულთა, რომელთა მეზატრონენი, იმავე წესდების მე 19 §-ის თანხმად, შეაკებენ ბანკის სასკედრო გადასახადს და თან განცხადებთა სარგებლს.

ვაჭრობა დაიწყება ქემო მოყვანილის თანე კალიდამ შედ დამატებით სსკა და სსკა შეუკსებელს გადასახადისა, მამულის გასასეიდლად დანიშნავსე სარგებლისა და, საზოგადოდ, ყულა ამ ფულისა, რომელიც ბანკს თვისის მოკალის სა-მაგეოროდ დაუნარგვავს. ბანკის სასკედრო კალის თანის მოსპობა შეიძლება იმავე ბანკის გირავან ფურცლებით, რომელნიც მიიღებიან სასკედრობრების ფსია-სამებრ მანეთი მანეთად; ხოლო ვადახედ გადასახადი და სსკა გვარი ბანკის სას-კედრო ფული შემოტანილ იქმნენ ნადდად.

ვისაც ვაჭრობაში მონაწილეობის მიღება წსურსთ, მათ შეუძლიათ გასასეი-დელთ მამულთა აღწერილობის და საბუთების განსიღვა ბანკის სამმართველოში. თუმც ეს ვაჭრობა არ შედგა, მაშინ, ბანკის წესდების 24 § საფუძვლით, ინიშნება მეორე და უუანასენელი ვაჭრობა იმავე 31 აგვისტოს ქალქს თბილისს, თბილისის თავად-ახნაშურო სასწავლო-მამულა ბანკის სადგომში.

თბილისის გუბერნიის, მისივე მაზრისა.

მაღალოვისა, ღვეთ იოსების-ძის, პოლოცნიკისა: თელოვანის აგარს სახნავ-სათესი, საძოვარი და ტყე, 141 დესიატ. 1720 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 1973 მან. 47 კაპ., შესავს. ვადასახ. 123 მან. 98 კაპ. სულ 2097 მან. 45 კაპ.

მაღალოვისა, სოფო იოსების ასულის, კოლოცესკი რეგისტრატო-რის ქერივისა: თელოვანის აგარს სახნავ-სათესი, საძოვარი და ტყე, 153 დესიატ. 440 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 2968 მან. 61 კ., შესავს. ვადა-სახ. 197 მ. 64 კ. სულ 3166 მ. 25 კ.

ქ. თბილისს.

მელიქოვისა, ანა ივანეს ასულის, მოქალაქისა: 1 განყოფილებაში, 2 ნაწილში, ბალის ქუჩაზე სამ-ეტაჟიანი ქეთიკირის სახლი ამისთანავე ფლი-გელით და მიწა, 204 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 26551 მ. 89 კ., შესავს. ვადასახ. 1663 მ. 41 კ. სულ 28215 მ. 30 კ.

ბელოვისა, მევენი ტიმოტეს-ძის, კოლოცესკი ასესსორისა: 1 განყო-ფილებაში, მე-3 ნაწილში, ბოლოცინის პროსპექტზე, სამ-ეტაჟიანი ქეთიკ. სახლი მალაზიებით და მიწა, 118 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 53423 მ., შე-სავსებელი ვადასახადი 3733 მ. 67 კ. სულ 57156 მ. 67 კ.

ბარათაშვილისა, ნინო ალექსანდრეს ასულის, თავადისა: 1 განყოფ., მე-2 ნაწილში, ახალ-ბებუთოვის და ძონსულის ქუჩებზე ორ-ეტაჟიანი ქეთიკირის სახლი და მიწა, 108 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 20619 მ. 40 კ., შესავს. ვადასახ. 1759 მ. 90 კ. სულ 22379 მ. 30 კ.

ბაბაევისა, ღვეთ მასილის-ძის, მოქალაქისა: მე-2 განყოფილებ., მე-11 ნაწილში ორი ქეთიკირის ორ-ეტაჟიანი სახლები, მალაზიები და მიწა, 183 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 20619 მ. 40 კ., შესავსებელი ვადასახ. 1355 მ. 16 კ. სულ 21974 მ. 56 კ.

ბეჟანბეგოვისა, ალექსანდრა თომას ასულას, ტიტულიარნი სოვეტ-ნიკის ქერივისა: 1 განყოფ., 1 ნაწილში, შავკაჟაძის ქუჩაზე, ორი ქეთი-კირის ორ-ეტაჟიანი სახლები ფლიგელებითურთ და მიწა, 335 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 34874 მ. 77 კ., შესავსებელი ვადასახ. 2865 მ. 27 კ. სულ 37740 მ. 04 კ.

გუსიკოვისა, ივანე სერგიას-ძის, მოქალაქისა: 1 განყოფ., მე-4 ნა-წილში, ქუჩაზე, რომელიც მოდის შრევის მოცენიდან სალდათის ბაზრი-საკენ, ორ-ეტაჟიანი ქეთიკირის სახლები, მალაზიებით და მიწა, 192 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 70293 მ. 42 კ., შესავსებელი ვადასახადი 4590 მ. 14 კ. სულ 74883 მ. 56 კ.

ლიპინსკისა, რომულდ - ალექსანდრე ჭრანცის-ძისა, კოლოცესკი ასესსორისა: მე-2 განყოფილებაში, მე-2 ნაწილში, მლისაბედის ქუჩაზე, ორი ქეთიკირის ერთ-ეტაჟიანი სახლები ფლიგელებითურთ და მიწა, 527 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 11246 მ. 95 კ., შესავსებელი ვადასახ. 634 მ. 04 კ. სულ 11880 მ. 99 კ.

სტეპურენგოვისა, პელოგია ძონდრატის ასულის, ვადამდგარის მაიო-რის მეუღლისა: 1 განყოფ., 1 შერის ნაწილში, უსახლო ქუჩაზე, ორ-ეტაჟიანი ქეთიკირის სახლი და მიწა 350 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 12391 მ. 31 კ., შესავსებელი ვადასახ. 736 მ. 3 კ. სულ 13127 მ. 34 კ.

იორდანოვებისა: მლისაბედ, ღვეთ, სიმონ, ზაქარი, ილია და ან-ტონ ბიორგის-ძეთა, მოქალაქეთა: მე-2 განყოფ., აგურის ქუჩაზე, ორ-ეტაჟიანი ქეთიკირის სახლი და მიწა, 259 კვადრ. საჟ.; თაენი ვალი 12397 მ. 27 კ., შესავსებელი ვადასახადი 1595 მან. 30 კაპ. სულ 13992 მან. 57 კაპ. (3—1)